SKLEP SODIŠČA PRVE STOPNJE (drugi senat)

z dne 3. aprila 2008 *

V zadevi T-236/06,

Landtag Schleswig-Holstein (Nemčija), ki ga zastopata S. Laskowski in J. Caspar, zastopnika,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata P. Costa de Oliveira in C. Ladenburger, zastopnika,

tožena stranka,

* Jezik postopka: nemščina.

zaradi predloga za razglasitev ničnosti odločb Komisije z dne 10. marca in 23. junija 2006 o zavrnitvi prošnje tožeče stranke za dostop do dokumenta SEC(2005) 420 z dne 22. marca 2005, ki vsebuje pravno presojo predloga okvirnega sklepa v obravnavi pred Svetom o hrambi podatkov, obdelanih in shranjenih v zvezi z zagotavljanjem javno dostopnih storitev elektronskih komunikacij, ali podatkov, prenesenih preko javnih komunikacijskih omrežij, za namene preprečevanja, preiskav, odkrivanja in preganjanja kaznivih dejanj, vključno s terorizmom,

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (drugi senat),

v sestavi I. Pelikánová (poročevalka), predsednica senata, K. Jürimäe, sodnica, in S. Soldevila Fragoso, sodnik,

sodni tajnik: E. Coulon,

sprejema naslednji

Sklep

Dejansko stanje in postopek

1 Tožeča stranka, Landtag Schleswig-Holstein, je 9. februarja 2006 po elektronski pošti zaprosila Komisijo za neomejen dostop do internega dokumenta Komisije

SEC(2005) 420 z dne 22. marca 2005, ki vsebuje pravno presojo predloga okvirnega sklepa v obravnavi pred Svetom o hrambi podatkov, obdelanih in shranjenih v zvezi z zagotavljanjem javno dostopnih storitev elektronskih komunikacij, ali podatkov, prenesenih preko javnih komunikacijskih omrežij, za namene preprečevanja, preiskav, odkrivanja in preganjanja kaznivih dejanj, vključno s terorizmom.

2 Generalni direktor pravne službe Komisije je z odločbo z dne 10. marca 2006 zavrnil prošnjo za neomejen dostop na podlagi člena 4(2) Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, str. 43) ter tožeči stranki posredoval zadevni dokument, v katerem so bili nekateri deli prikriti.

3 Tožeča stranka je z dopisom z dne 29. marca 2006 vložila potrdilno prošnjo na podlagi člena 7(2) Uredbe št. 1049/2001, da bi Komisija znova preučila odločbo z dne 10. marca 2006, ter novo prošnjo za neomejen dostop do dokumenta SEC(2005) 420 na podlagi obveznosti lojalnega sodelovanja iz člena 10 ES.

4 Z dopisom z dne 23. junija 2006, ki je bil tožeči stranki poslan po elektronski pošti 26. junija 2006, je generalni sekretar Komisije potrdil odločbo z dne 10. marca 2006 in zavrnil novo prošnjo z dne 29. marca 2006.

5 Tožeča stranka je 1. septembra 2006 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila to tožbo. Istega dne je pri Sodišču vložila istopredmetno tožbo, ki je temeljila na istih razlogih, vpisana pa je bila pod opravilno številko C-406/06.

6 Republika Finska ter Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska sta vložila predloga za intervencijo 28. novembra oziroma 14. decembra 2006. Tožeča stranka je 10. januarja 2007 predložila svoja stališča o predlogih za intervencijo.

7 Sodišče je s sklepom z dne 8. februarja 2007 v zadevi Landtag Schleswig-Holstein proti Komisiji (C-406/06, neobjavljena v ZOdl.) odstopilo zadevo C-406/06 Sodišču prve stopnje, pri katerem je bila vpisana pod opravilno številko T-68/07. Sodišče prve stopnje, ki mu je že bila predložena tožba v tej zadevi, je s sklepom z dne 14. junija 2007 v zadevi Landtag Schleswig-Holstein proti Komisiji (T-68/07, neobjavljena v ZOdl.) zavrglo tožbo v zadevi T-68/07 kot očitno nedopustno zaradi litispendence in natančneje navedlo, da druga vprašanja dopustnosti, ki so bila zastavljena, niso bila preučena (zgoraj navedeni sklep z dne 14. junija 2007 v zadevi Landtag Schleswig-Holstein proti Komisiji, točka 17).

8 Komisija je z ločeno vlogo, ki je bila v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložena 5. februarja 2007, podala ugovor nedopustnosti v zvezi s to tožbo na podlagi člena 114(1) Poslovnika Sodišča prve stopnje. Tožeča stranka je 20. marca 2007 predložila stališča o tem ugovoru nedopustnosti.

Predlogi strank

9 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

– zavrže tožbo kot nedopustno;

– tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

10 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

– razglasi tožbo za dopustno;

– razglasi odločbi Komisije z dne 10. marca in 23. junija 2006 za nični;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

Pravo

11 Na podlagi člena 114(1) Poslovnika lahko Sodišče prve stopnje na predlog ene od strank odloči o nedopustnosti, ne da bi odločalo o zadevi po temelju. V skladu z odstavkom 3 istega člena se ta predlog obravnava ustno, razen če Sodišče prve stopnje ne odloči drugače. Sodišče prve stopnje meni, da je na podlagi dokumentov v spisu dovolj seznanjeno z obravnavanim primerom in da strankam ni treba ustno pojasnjevati stališč.

12 Komisija je navedla dva razloga za nedopustnost, po eni strani, da tožeča stranka nima sposobnosti biti stranka, in po drugi strani nezmožnost, da tožečo stranko veljavno zastopata zastopnika, podpisana v tožbi. Najprej je treba preučiti, ali ima tožeča stranka sposobnost biti stranka.

Trditve strank

13 Po trditvah Komisije v skladu z nemškim javnim pravom, ki je edino upoštevno, ni dvoma, da Landtag Schleswig-Holstein nima lastne pravne osebnosti. Na podlagi nemškega javnega prava naj bi bila pravna oseba samo dežela Schleswig-Holstein kot teritorialna skupnost, medtem ko naj bi bila tožeča stranka zgolj eden od njenih organov.

14 Po mnenju Komisije položaj regionalnih parlamentov v zvezi z uporabo člena 230 ES ne more biti ugodnejši od položaja nacionalnih parlamentov držav članic. Bilo naj bi splošno priznano, da nacionalni parlamenti ne morejo uveljavljati pravice do sodnega varstva neodvisno od te pravice držav članic, ker naj bi bili kot organi držav članic del pravne osebe, ki jo tvori vsaka država.

15 „Delna pravna sposobnost“, na katero se sklicuje tožeča stranka, ji po mnenju Komisije ne more podeliti statusa pravne osebe. Določbe nacionalnega prava, ki jih navaja tožeča stranka, naj bi ji sicer dajale sposobnost biti stranka v notranjih ustavnih sporih dežele Schleswig-Holstein. Vendar naj bi šlo pri tem izključno za notranje spore med različnimi organi teritorialne skupnosti in ne za obrambo te skupnosti v pravnem postopku s tretjo osebo. V slednjem primeru naj bi lahko na podlagi nemškega prava le dežela sprožila postopek pred sodiščem, ne pa tudi njen posamezni organ. Tudi organizacijska avtonomija, ki se deželnemu zboru podeljuje z deželno ustavo, naj bi veljala le znotraj dežele in v zvezi z njenimi drugimi organi, ne pa zunaj nje.

16 Komisija zato sklepa, da tožeča stranka nima sposobnosti biti stranka in da je treba tožbo zavreči kot očitno nedopustno. Poleg tega naj ne bila mogoča razlaga, da je tožbo vložila dežela, ki jo zastopa Landtag Schleswig-Holstein, ker ta jasno izraža, z navedbo sebe kot tožeče stranke in skozi celotno besedilo tožbe, da želi nastopati v svojem imenu.

17 V odgovor na trditve Komisije tožeča stranka opozarja, da naj bi Sodišče v zgoraj navedenem sklepu z dne 8. februarja 2007 v zadevi Landtag Schleswig-Holstein proti Komisiji (točka 9) izrecno priznalo njeno pravno osebnost:

„Nasprotno pa je treba v skladu s sodno prakso Sodišča o procesnem upravičenju regij in drugih teritorialnih skupnosti […] Landtag Schleswig-Holstein šteti za pravno osebo, ki lahko na podlagi člena 230, četrti odstavek, ES vloži tožbo pri Sodišču prve stopnje zoper nanjo naslovljene odločbe ali zoper odločbe, ki jo neposredno in posamično zadevajo, čeprav so v obliki uredbe ali odločbe naslovljene na drugo osebo.“

18 Zato sklepa, da je treba zavrniti prvi razlog za nedopustnost, ki ga je navedla Komisija.

19 Tožeča stranka v tožbi poleg tega trdi, da izpolnjuje merila avtonomnega pojma Skupnosti „pravna oseba“, ki so ga izoblikovala sodišča Skupnosti. Na podlagi te sodne prakse naj bi za priznanje, da ima tožeča stranka sposobnost biti stranka, zadostovalo, da ima ta značilnosti pravne osebnosti. Tožeča stranka na podlagi sklepa Sodišča z dne 14. novembra 1963 v zadevi Lassalle proti Parlamentu (15/63, Recueil, str. 97, 100) ugotavlja, da gre predvsem za avtonomijo in odgovornost, čeprav omejeni, zaradi katerih naj bi sodišča Skupnosti na podlagi člena 230, četrti odstavek, ES že priznala, da imajo teritorialne skupnosti javnega prava, kot so nemške dežele in občine, sposobnost biti stranka.

20 Tožeča stranka dodaja, da je kot vrhovni organ, ki ga izvoli ljudstvo dežele Schleswig-Holstein, na isti ravni kot drugi vrhovni državni organi navedene dežele, zlasti kot njena vlada. Landtag Schleswig-Holstein naj bi imel delno pravno sposobnost, ker mu ustava dežele priznava organizacijsko avtonomijo, ki mu omogoča, da se sam ustanovi in organizira ter določa svoje postopke. V zvezi z ustavnimi spori naj bi imela tožeča stranka sposobnost biti stranka pred Bundesverfassungsgericht (nemško zvezno ustavno sodišče) in Landesverfassungsgericht (deželno ustavno sodišče).

21 Nazadnje tožeča stranka trdi, da ima, enako kot dežela Schleswig-Holstein, sposobnost biti stranka v tej zadevi, saj v skladu z drugim stavkom člena 14(3) ustave dežele Schleswig-Holstein predsednik deželnega zbora neposredno zastopa deželo Schleswig-Holstein v vseh pravnih poslih in sporih deželnega zbora. V tem pogledu

naj bi bil drugi stavek člena 14(3) ustave *lex specialis* glede na člen 30 ustave, v skladu s katerim predsednik deželne vlade zastopa deželo.

Presoja Sodišča prve stopnje

22 Najprej je treba opozoriti, kot priznavata stranki v tem sporu, da v primeru tožb, ki jih vložijo organi teritorialnih skupnosti znotraj države, Sodišče prve stopnje presoja o obstoju pravne osebnosti tožeče stranke na podlagi nacionalnega javnega prava (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 1998 v zadevi Vlaams Gewest proti Komisiji, T-214/95, Recueil, str. II-717, točka 29; sklep Sodišča prve stopnje z dne 16. junija 1998 v zadevi Comunidad Autónoma de Cantabria proti Svetu, T-238/97, Recueil, str. II-2271, točka 43; in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. decembra 1999 v združenih zadevah Freistaat Sachsen in drugi proti Komisiji, T-132/96 in T-143/96, Recueil, str. II-3663, točka 81). Zato je treba preučiti obstoj pravne osebnosti tožeče stranke z vidika nemškega nacionalnega prava. Pravo Skupnosti namreč ne more posegati v ustavno avtonomijo držav članic z odločanjem o obstoju pravne osebnosti nacionalnih organizacij javnega prava, kar bi lahko povzročilo, da bi slednje na ravni Skupnosti pridobile pravice, ki jih na nacionalni ravni nimajo. Iz tega sledi, da se tožeča stranka ne more sklicevati na zgoraj navedeni sklep Lassalle proti Parlamentu, ker je bil v zadevi, v kateri je bilo odločeno s tem sklepom, zadevni organ, to je odbor zaposlenih Evropskega parlamenta, urejen izključno s pravom Skupnosti.

23 V tem okviru je treba zavrniti trditev tožeče stranke, v skladu s katero naj bi Sodišče izrecno priznalo njeno pravno osebnost v zgoraj navedenem sklepu z dne 8. februarja 2007 v zadevi Landtag Schleswig-Holstein proti Komisiji. V točki 9 tega sklepa je pojem „pravna oseba“ iz člena 230, četrti odstavek, ES omenjen zgolj kot nasprotje

pojmoma „država članica“ in „institucija Skupnosti“ iz člena 230, drugi odstavek, ES in se pojavi v točki 8 tega sklepa, ker je tožeča stranka v vlogi za začetek postopka pred Sodiščem trdila, da ima status države članice, da bi lahko vložila tožbo. Iz tega sledi, da Sodišče z navedenim odlomkom ni nameravalo priznati pravne sposobnosti tožeče stranke, temveč je želelo zgolj ugotoviti, da ta, ker nima ne statusa države članice ne institucije Skupnosti, nikakor ne more vložiti neposredne tožbe pri Sodišču in da bi jo zato morala vložiti pri Sodišču prve stopnje. Sodišče prve stopnje pa je edino pristojno preučiti dopustnost take tožbe.

24 Poleg tega za to tožbo, kot je upravičeno opozorila Komisija, ni mogoča razlaga, da je bila vložena v imenu dežele Schleswig-Holstein, tako da določb, prakse pri njihovi uporabi ali sodne prakse v zvezi z deželo Schleswig-Holstein ali deželami na splošno ni mogoče uporabiti v podporo stališču tožeče stranke. Zlasti to velja za trditev v zvezi s členom 14(3) ustave dežele Schleswig-Holstein v delu, v katerem se ta določba nanaša na deželo kot na stranko v sporih.

25 Trditev, da je tožeča stranka kot vrhovni organ, ki ga izvoli ljudstvo, na isti ravni kot drugi vrhovni državni organi, zlasti deželna vlada, je zaradi neobstoja kakršnega koli dokaza, da naj bi imeli ti organi sposobnost biti stranka pred sodiščem Skupnosti, neupoštevna v zvezi z vprašanjem, ali ima tožeča stranka sposobnost biti stranka.

26 Prav tako je treba ob domnevi, da ima tožeča stranka delno pravno sposobnost ob upoštevanju nekaterih določb ustave dežele Schleswig-Holstein, s katerimi se ji priznava organizacijska avtonomija, ki ji omogoča, da se ustanovi in organizira ter določa notranje postopke, poudariti, da se člen 93(2a) nemške ustave ter člen 44(1)

in (2) ustave dežele Schleswig-Holstein, za katera tožeča stranka trdi, da ji je z njima podeljena sposobnost biti stranka pred Bundesverfassungsgericht in Landesverfassungsgericht, nanašata samo na ustavne spore na nacionalni ravni, v katerih pravice in interesi tožeče stranke kot deželnega zbora niso nujno enaki pravicam in interesom dežele Schleswig-Holstein, kar prav tako ne velja za obravnavani primer.

27 Nazadnje, v zvezi s trditvijo na podlagi člena 14(3) ustave dežele Schleswig-Holstein jasno izhaja iz besedila te določbe, da ni mogoče sprejeti trditve tožeče stranke, da ima sposobnost biti stranka pred sodiščem v svojem imenu. Besedilo navedene določbe v delu, ki je pomemben za ta primer, je namreč naslednje:

„Predsednik ali predsednica [deželnega zbora] vodi dejavnosti deželnega zbora. V tem okviru mora […] zastopati deželo v vseh pravnih poslih in sporih deželnega zbora […]“

28 Iz te določbe izhaja, da v sporih, ki se nanašajo na Landtag Schleswig-Holstein, slednji ni stranka, ampak je to dežela, ki jo v tem primeru izjemoma zastopa predsednik Landtag Schleswig-Holstein, ker je za tako zastopanje običajno pristojen predsednik deželne vlade, kot izhaja iz člena 30(1) ustave dežele Schleswig-Holstein.

29 To ugotovitev potrjuje nemška pravna teorija na tem področju. V komentarju ustave dežele Schleswig-Holstein, ki ga navaja tožeča stranka, je izrecno navedeno, da Landtag Schleswig-Holstein kot deželni organ nima pravne sposobnosti in da je treba

člen 14(3) ustave dežele Schleswig-Holstein razumeti tako, da predsednik Landtag Schleswig-Holstein na podlagi svojih pristojnosti za zastopanje pred sodiščem ne zastopa Landtag, ampak neposredno deželo.

30 Treba je torej ugotoviti, da tožeča stranka po nemškem nacionalnem pravu nima pravne sposobnosti. Zato nima sposobnosti biti stranka pred sodiščem Skupnosti.

31 Tožbo je torej treba zavreči kot nedopustno, ne da bi bilo treba preučiti drugi razlog za nedopustnost, ki ga je navedla Komisija.

32 V teh okoliščinah ni treba odločiti o predlogih za intervencijo Republike Finske in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska.

Stroški

33 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov v skladu s predlogi Komisije.

34 V skladu s členom 87(6) Poslovnika odloči Sodišče prve stopnje o stroških po lastni presoji, če se postopek ustavi. V obravnavani zadevi se naloži strankam in predlagateljem intervencije plačilo svojih stroškov, ki se nanašajo na predloge za intervencijo Republike Finske ter Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (drugi senat)

sklenilo:

1. Tožba se zavrže kot nedopustna.

2. O predlogih za intervencijo ni treba odločiti.

3. Landtag Schleswig-Holstein nosi svoje stroške in stroške, ki jih je priglasila Komisija, razen tistih, ki se nanašajo na predloge za intervencijo.

4. Landtag Schleswig-Holstein, Komisija, Republika Finska in Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska nosijo svoje stroške, ki se nanašajo na predloge za intervencijo.

V Luksemburgu, 3. aprila 2008.

Sodni tajnik — Predsednica

E. Coulon — I. Pelikánová